การจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

International Standard Classification of Occupation: ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มมาตรฐานสถิติ กองบริหารจัดการระบบสถิติ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล (ISCO-08)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ISCO คืออะไร?

มาตรฐานการจัดประเภทอาชีพ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดโครงสร้างอาชีพทุกประเภทที่มีอยู่ในสถานประกอบการในอุตสาหกรรม หรือในประเทศ ออกเป็นกลุ่มๆ ตามลักษณะงานที่ทำและหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานนั้น ๆ

ISCO จัดทำโดย

International Labour Organization: ILO

วัตถุประสงค์ของ ISCO

- เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลสถิติ
- เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนใช้เกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน
- เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

การจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล (ISCO-08)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปีที่จัดทำและปรับปรุง

- ISCO-58, First version - 1958
- ISCO-68, Second version -1968
- ISCO-88, Third version -1988
- ISCO-08, Forth version -2008

สาเหตุหลักปรับปรุง ISCO-88 > ISCO-08

- โครงสร้างอาชีพ ICT ในตลาดแรงงาน
- ปรับปรุงกรอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- แตกรายละเอียดอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม การประมง และการป่าไม้
- ปรับปรุงกรอบอาชีพในส่วนของ Informal Sector
- ปรับปรุงคำอธิบายในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนและทันสมัย

การจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล (ISCO-08)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โครงสร้างรหัสอาชีพตาม ISCO-08 แบ่งได้ 4 ระดับดังนี้

หมวดใหญ่	มี 10	หมวดใหญ่	ใช้แทนด้วยเลขรหัส	1 ตัวแรก
หมวดย่อย	มี 43	หมวดย่อย	ใช้แทนด้วยเลขรหัส	2 ตัวแรก
หมู่	มี 130	หมู่	ใช้แทนด้วยเลขรหัส	3 ตัวแรก
รหัสอาชีพ	มี 436	รหัสอาชีพ	ใช้แทนด้วยเลขรหัส	4 ตัว

ตัวอย่าง

1 1 1 1

หมวดใหญ่ 1 ผู้จัดการ ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย

หมวดย่อย 11 ผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย

หมู่ 111 ผู้บัญญัติกฎหมายและข้าราชการระดับอาวุโส

รหัสอาชีพ 1111 ผู้บัญญัติกฎหมาย

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

“งาน (Job)”

หมายถึง ภาระและหน้าที่ที่ต้องกระทำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง นายจ้าง หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

“อาชีพ (Occupation)”

หมายถึง กลุ่มของงานที่กระทำภาระและหน้าที่ที่รับผิดชอบที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน

“ทักษะ (Skill)”

หมายถึง ระดับความสามารถในการกระทำภาระและหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละงาน แบ่งทักษะออกเป็น 2 ประเภทคือ ระดับของทักษะ (Skill Level) และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของทักษะ (Skill Specialization)

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระดับทักษะ (Skill Level)

หมายถึง **ระดับความยากง่ายของภาระและหน้าที่ที่ต้องกระทำที่มีต่ออาชีพนั้น ๆ ซึ่งแนวคิดของระดับทักษะ นำมาใช้ในการจัดประเภทอาชีพระดับหมวดใหญ่ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้**

- ลักษณะทั่วไปของงานที่ต้องกระทำในอาชีพนั้น ๆ
- ระดับของการศึกษาในระบบตามที่กำหนดในมาตรฐานการจัดประเภทการศึกษา (ISCED-97) เพื่อนำมาใช้เป็นความรู้ในการประกอบอาชีพ
- การฝึกอบรมอย่างไม่เป็นทางการหรือจากประสบการณ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับงาน

โดยระดับทักษะ (Skill Level) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

ระดับทักษะ (Skill Level) - ระดับที่ 1

ปฏิบัติงานประจำวันง่ายๆ ที่ใช้แรงกายเป็นหลัก หากมีการใช้เครื่องมือก็จะเป็นเครื่องมือชนิดใช้มือถือ (เช่น พลั่ว เสียม) หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าง่ายๆ (เช่น เครื่องดูดฝุ่น) ปฏิบัติงานทำความสะอาด ขุดดิน ยกของด้วยมือ ประกอบสินค้าด้วยมือ เก็บผลไม้ ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นงานที่ใช้แรงงานและความอดทน อาจมีงานเขียนหรือคำนวณบ้าง แต่ไม่ใช่งานหลัก

จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือระดับต้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ISCED Level 1) อาจได้รับการฝึกอบรมหรือมีประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องมาบ้าง

ตัวอย่างอาชีพ เช่น คนทำความสะอาด คนขนของ คนงานทำสวน ผู้ช่วยทำครัว ฯลฯ

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระดับทักษะ (Skill Level) - ระดับที่ 2

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น ควบคุมเครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ขับขี่ยานยนต์ บำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักร คำนวณและจัดเก็บข้อมูล ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความสามารถในการอ่านข้อมูลเพื่อจัดทำบันทึกการทำงาน คำนวณตัวเลขได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถเขียน คำนวณ และติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ISCED Level 2) หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย (ISCED Level 3) หรือทางด้านอาชีวะศึกษา ไปจนถึงระดับอนุปริญญา (ISCED Level 4) รวมถึงความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม

ตัวอย่างอาชีพ เช่น คนขับรถประจำทาง เลขานุการ สเมียนบัญชี ช่างซ่อมจักรเย็บผ้า ช่างตัดเสื้อ พนักงานช่วยขายสินค้า ช่างทำผม ช่างไฟฟ้าในอาคาร ช่างยนต์ ฯลฯ

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระดับทักษะ (Skill Level) - ระดับที่ 3

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ทางด้านเทคนิคและการปฏิบัติที่มีความยุ่งยากซับซ้อนบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ความรู้ทางเทคนิค และกระบวนการเฉพาะด้าน ต้องการความรู้ทางด้านภาษาและตัวเลขในระดับสูง และมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ดี มีความสามารถในการทำความเข้าใจเอกสาร จัดทำรายงานข้อเท็จจริง และสื่อสารด้วยวาจาในสถานการณ์ที่ยาก

สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญา (ISCED Level 5b) ซึ่งใช้เวลาเรียนประมาณ 1-3 ปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมีประสบการณ์ทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อทดแทนการศึกษาในระบบ

ตัวอย่างอาชีพ เช่น ผู้จัดการร้านค้า เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ เลขานุการด้านกฎหมาย ตัวแทนขายทางการค้า ช่างเทคนิคแพร่ภาพกระจายเสียง ฯลฯ

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

ระดับทักษะ (Skill Level) - ระดับที่ 4

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ต้องแก้ไขปัญหาและตัดสินใจที่ยุ่งยากบนพื้นฐานของความรู้ในทางทฤษฎีและข้อเท็จจริงในสาขาเฉพาะ ทำการวิเคราะห์และวิจัยองค์ความรู้ในสาขาเฉพาะ วินิจฉัยและรักษาโรค ออกแบบโครงสร้างเครื่องจักร การก่อสร้าง และการผลิต ต้องการความรู้ทางด้านภาษาและตัวเลขในระดับสูงมาก และมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ดีเยี่ยม มีความสามารถในการทำความเข้าใจเอกสารและสื่อแนวคิดที่ซับซ้อน

สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ISCED Level 5a หรือสูงกว่า) ซึ่งใช้เวลาเรียนประมาณ 3-6 ปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมีประสบการณ์ทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างอาชีพ เช่น ผู้จัดการฝ่ายขายและการตลาด วิศวกรโยธา ครูมัธยม แพทย์ พยาบาลห้องผ่าตัด นักวิเคราะห์ระบบ ทนายความ นักเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ ISCO-08	ระดับทักษะ
1 ผู้จัดการ ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย	3+4
2 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	4
3 เจ้าหน้าที่เทคนิคและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้านต่างๆ	3
4 เสมียน 5 พนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้ 7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 8 ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2
9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน	1
0 กองกำลังทหารติดอาวุธต่างๆ	1+2+4

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระดับทักษะ (Skill Level)	ISCED-97	มาตรฐานการจัดจำแนกระดับการศึกษา
4	6	ระดับปริญญาเอก
	5a	ระดับปริญญาโท
		ระดับปริญญาตรี
3	5b	อนุปริญญา
2	4	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
	3	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	2	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
1	1	ระดับประถมศึกษา

ข้อสังเกต แม้ว่าระดับการศึกษาจะเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะกำหนดระดับทักษะในการทำงาน แต่ปัจจัยที่สำคัญมากกว่าคือ “ลักษณะงานที่ทำหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบ” ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกระดับทักษะในแต่ละงานได้ดีกว่า

แนวคิดการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของทักษะ (Skill Specialization)

แนวคิดของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของทักษะ นำมาใช้ในการจัดประเภทอาชีพระดับหมวดย่อย หมู่ และรหัสอาชีพ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้

- สาขาวิชาของความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
- เครื่องจักรและเครื่องมือที่ใช้
- วัตถุดิบที่ใช้
- ชนิดของสินค้าและบริการที่ผลิต

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่	หมวดย่อย	หมู่	รหัสอาชีพ
1 ผู้จัดการ ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย	4	11	30
2 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	6	27	92
3 เจ้าหน้าที่เทคนิคและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้านต่างๆ	5	21	84
4 เสมียน	4	8	29
5 พนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า	4	13	40
6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้	2	6	15
7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	5	14	66
8 ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	3	14	44
9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน	6	11	33
0 กองกำลังทหารติดอาวุธต่างๆ	3	3	3
รวม	43	130	436

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 1 ผู้จัดการ ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผน ควบคุม ประสานงาน และประเมินผลกิจกรรมในภาพรวมของวิสาหกิจ รัฐบาล และองค์กรอื่น ๆ หรือหน่วยงานภายในองค์กรที่สังกัดอยู่ และจัดทำและทบทวนนโยบาย กฎหมาย เงื่อนไข และระเบียบข้อบังคับ จัดทำและให้คำปรึกษาด้านงบประมาณในระดับนโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของวิสาหกิจ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ รวมถึงมีอำนาจในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร บุคลากร และงบประมาณเพื่อดำเนินนโยบายและโครงการต่าง ๆ

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 11 ผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้บัญญัติกฎหมาย

หมวดย่อย 12 ผู้จัดการด้านการบริหารจัดการและการพาณิชย์

หมวดย่อย 13 ผู้จัดการด้านการผลิตและการบริการเฉพาะอย่าง

หมวดย่อย 14 ผู้จัดการโรงแรม การค้า และการบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ที่มีอยู่เดิม ประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต ซึ่งรวมถึงการบริการทางการแพทย์และสุขภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ หรือศิลปศาสตร์ ทำการสอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบ หรือผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เข้าด้วยกัน รวมถึงให้บริการทางธุรกิจ กฎหมาย และสังคม สร้างสรรค์และทำงานศิลปะ ให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 21 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

หมวดย่อย 22 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ

หมวดย่อย 23 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอน

หมวดย่อย 24 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านธุรกิจและการบริหาร

หมวดย่อย 25 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

หมวดย่อย 26 ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย สังคม และวัฒนธรรม

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 3 เจ้าหน้าที่เทคนิคและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประยุกต์ใช้แนวความคิดและวิธีการด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี พันธุวิศวกรรม การแพทย์ วิทยาศาสตร์สังคม และมานุษยวิทยา รวมถึงศิลปะ การบริหารจัดการด้านกฎหมายและข้อบังคับของรัฐบาล และงานสังคมสงเคราะห์ ให้บริการทางด้านเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้า การเงิน การจัดการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา และปฏิบัติงานด้านศาสนา

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 31 ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

หมวดย่อย 32 ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ

หมวดย่อย 33 ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและการบริหาร

หมวดย่อย 34 ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย สังคม วัฒนธรรมและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หมวดย่อย 35 ช่างเทคนิคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โครงสร้างของ ISCO-08

หมวดใหญ่ 4 เสมียน

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบันทึก จัดทำ จัดเก็บ คำนวณ และเรียกใช้ข้อมูล และทำหน้าที่เสมียนหรือพนักงานสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน รายการสินค้าที่จัดเก็บ การผลิต และขนส่ง การจัดการเดินทาง จัดทำและควบคุมระบบงานเอกสาร ให้ข้อมูลข่าวสาร และนัดหมาย

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 41 เสมียนทั่วไปและพนักงานใช้อุปกรณ์ที่มีแผงพิมพ์

หมวดย่อย 42 เสมียนด้านการให้บริการลูกค้า

หมวดย่อย 43 เสมียนบันทึกรายการตัวเลข วัสดุ และสินค้า

หมวดย่อย 44 เสมียนอื่น ๆ

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 5 พนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการส่วนบุคคลและการป้องกันภัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง การดูแลทำความสะอาดบ้านและอาคาร การจัดเตรียมและการบริการอาหารและเครื่องดื่ม การดูแลส่วนบุคคล และการบริการป้องกันอัคคีภัยและการกระทำผิดกฎหมาย หรือการสาธิตสินค้าและขายสินค้าในร้านขายส่งหรือขายปลีกและในสถานประกอบการที่คล้ายกัน รวมถึงตามแผงลอยและตลาด

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 51 พนักงานบริการส่วนบุคคล

หมวดย่อย 52 ผู้จำหน่ายสินค้า

หมวดย่อย 53 ผู้ดูแลส่วนบุคคล

หมวดย่อย 54 ผู้ให้บริการด้านการป้องกันภัย

โครงสร้างของ ISCO-08

หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น และไม้ผล เก็บผลไม้ป่าและพืชป่า เพาะพันธุ์ เลี้ยง หรือล่าสัตว์ ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากป่า เพาะเลี้ยงหรือจับปลา และเพาะพันธุ์หรือเก็บสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในน้ำ เพื่อนำมาเป็นอาหาร ที่พักอาศัย และรายได้สำหรับตัวเองและสมาชิกในครัวเรือน

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 61 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรเพื่อการค้าขาย

หมวดย่อย 62 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการป่าไม้ ประมง และล่าสัตว์เพื่อการค้าขาย

หมวดย่อย 63 ผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตร ประมง ล่าสัตว์ และเก็บพืชผลเพื่อการดำรงชีพ

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้และทักษะเฉพาะทางด้านการก่อสร้างและบำรุงรักษาอาคาร ขึ้นรูปโลหะ ทำโครงสร้างโลหะ ติดตั้งเครื่องมือกล หรือทำการผลิต ปรับตั้ง บำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ดำเนินการผลิตงานพิมพ์หรือแปรรูปอาหาร สิ่งทอ หรืองานไม้ โลหะ และของอื่น ๆ รวมถึงสินค้าหัตถกรรม แม้ว่างานในหมวดใหญ่นี้เกิดจากการทำงานด้วยมือ เครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วยแรงมือ และเครื่องมืออื่น ๆ แต่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจในทุกขั้นตอนของการกระบวนการผลิต รู้จักวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ รวมถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์ที่ได้

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 71 ช่างก่อสร้างและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง (ยกเว้นช่างไฟฟ้า)

หมวดย่อย 72 ช่างโลหะ เครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

หมวดย่อย 73 ช่างงานหัตถกรรมและงานพิมพ์

หมวดย่อย 74 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

หมวดย่อย 75 ผู้แปรรูปอาหาร งานไม้ เครื่องแต่งกาย และงานฝีมืออื่น ๆ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 8 ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมและติดตามดูการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ณ จุดที่เครื่องจักรทำงานหรือโดยจากจุดอื่น ปฏิบัติงานด้านการบังคับหรือขับเคลื่อนรถไฟ ยานยนต์ และเครื่องจักรและอุปกรณ์ชนิดเคลื่อนที่ได้ รวมถึงปฏิบัติงานด้านการประกอบชิ้นส่วนอุปกรณ์ตามรายละเอียดคุณสมบัติหรือขั้นตอนที่กำหนด

งานในหมวดใหญ่นี้ต้องใช้ประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจในการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม รวมถึงความสามารถในการดูแลจัดการให้เครื่องจักรเดินเครื่องหรือทำงานได้ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับนวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 81 ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักรชนิดติดตั้งประจำที่

หมวดย่อย 82 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ

หมวดย่อย 83 ผู้ขับยานยนต์และผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานชนิดเคลื่อนที่ได้

โครงสร้างของ ISCO-08

หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

ปฏิบัติงานประจำวันง่ายๆ ที่ใช้แรงกายเป็นหลัก หากมีการใช้เครื่องมือก็จะเป็นเครื่องมือชนิดใช้มือถือ เช่น ทำความสะอาด ช่วยงานในครัว รับ-ส่งสินค้าและเอกสาร ขนกระเป๋าเดินทางและสัมภาระ เก็บและคัดแยกขยะ ปฏิบัติงานง่าย ๆ ด้านการเกษตร ประมง ล่าสัตว์ บรรจุผลิตภัณฑ์ลงหีบห่อ รวมถึงให้บริการต่าง ๆ ตามถนน

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 91 คนงานทำความสะอาดและผู้ช่วย

หมวดย่อย 92 คนงานด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้

หมวดย่อย 93 คนงานเหมืองแร่ การก่อสร้าง การผลิต และการขนส่ง

หมวดย่อย 94 ผู้ช่วยประกอบอาหาร

หมวดย่อย 95 ผู้ขายสินค้าและให้บริการตามถนนและสถานที่ที่คล้ายกัน

หมวดย่อย 96 ผู้ปฏิบัติงานด้านขยะและผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐานอื่น ๆ

โครงสร้างของ ISCO-08

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมวดใหญ่ 0 กองกำลังทหารติดอาวุธ

ปฏิบัติงานทุกอย่างที่เป็นงานของสมาชิกทหารต้องปฏิบัติ โดยที่สมาชิกทหารคือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับใช้ชาติในกองทัพต่าง ๆ รวมถึงกองกำลังสนับสนุนต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยสมัครใจหรือจากการบังคับ และบุคคลที่ไม่สามารถที่จะได้รับการจ้างงานจากพลเรือนโดยอิสระและอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของกองทัพ รวมถึงสมาชิกทั่วไปในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ และการบริการด้านการทหารอื่น ๆ รวมถึงทหารเกณฑ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้ามาทำหน้าที่เฉพาะในช่วงเวลาอื่น ๆ

ประกอบด้วย

หมวดย่อย 01 นายทหารชั้นสัญญาบัตร

หมวดย่อย 02 นายทหารชั้นประทวน

หมวดย่อย 03 กองกำลังทหารติดอาวุธยศอื่น ๆ

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

1 งานที่มีภาระและหน้าที่ที่ต้องใช้ทักษะในระดับที่แตกต่างกัน

ในกรณี งานที่มีภาระและหน้าที่ที่ต้องใช้**ระดับทักษะที่แตกต่างกัน** ควรจำแนกประเภทงานตาม**ระดับทักษะที่สูงที่สุด**

ตัวอย่าง

งานที่มีภาระและหน้าที่ที่ต้องขับรถตู้ ขนสินค้าขึ้น-ลง และส่งสินค้าด้วยมือ ควรถูกจัดอยู่ใน 8322 ผู้ขับรถยนต์ รถแท็กซี่ และรถตู้

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

2 งานที่มีภาระและหน้าที่เป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันของกระบวนการผลิตและกระจายสินค้า

ในกรณี งานที่มีภาระและหน้าที่เป็น**ขั้นตอนต่อเนื่องกันของกระบวนการผลิตและกระจายสินค้า** หากภาระและหน้าที่ที่ทำเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิต ควรจำแนกประเภทงานตาม**ขั้นตอนการผลิต**

ตัวอย่าง

คนทำขนมปังที่มีภาระและหน้าที่อบขนมปัง และยังต้องทำหน้าที่ขายขนมปังด้วย ควรถูกจัดอยู่ใน 7512 ผู้ทำขนมปัง ขนมเค้ก ขนมหวาน และลูกกวาด

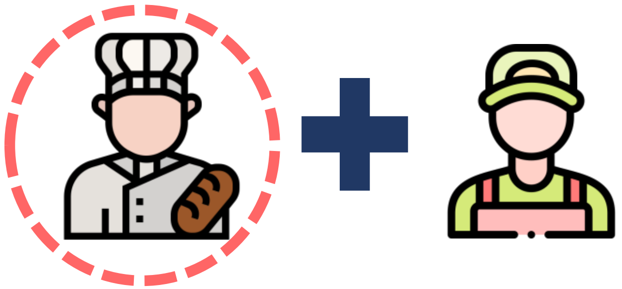

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3 งานที่มีภาระและหน้าที่สองอย่างที่อยู่ในระดับทักษะและขั้นตอนการผลิตเดียวกัน

งานที่มีภาระและหน้าที่สองอย่างที่อยู่ในระดับทักษะและขั้นตอนการผลิตเดียวกัน ควรจำแนกประเภทงานตามภาระและหน้าที่ที่ปฏิบัติหรือใช้เวลามากกว่า

ตัวอย่าง

ช่างติดตั้งประตูอัตโนมัติที่ต้องทำหน้าที่ทั้งการประกอบและติดตั้งประตูและกรอบประตู และยังต้องติดตั้งระบบไฟฟ้าของประตู ซึ่งต้องใช้ทั้งทักษะของช่างไม้และช่างไฟฟ้า แต่การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้เวลากับงานไม้ จึงควรถูกจัดอยู่ใน 7115 ช่างไม้

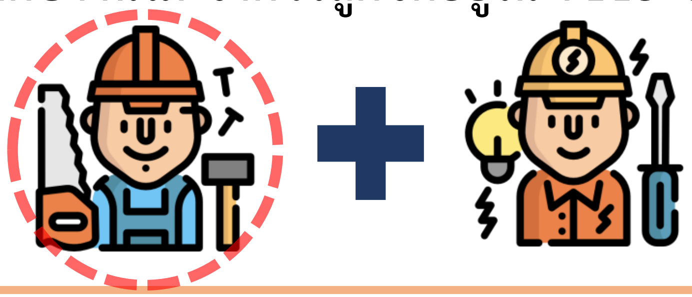

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

ผู้ฝึกหัดงาน/พนักงานฝึกหัด

ผู้ฝึกหัดงาน/พนักงานฝึกหัด ควรจัดจำแนกตามภาระและหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง ซึ่งอาจจะตรงกับอาชีพในอนาคตหรือไม่ก็ได้ และตำแหน่งงานฝึกหัดของแต่ละอาชีพอาจปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ตัวอย่าง

ช่างไม้ฝึกหัด ถูกจัดอยู่ใน 7115 ช่างไม้ เนื่องจากมีการปฏิบัติงานตามภาระและหน้าที่ของช่างไม้

ในขณะที่ **ทนายความฝึกหัด** ต้องพิจารณาว่ามีภาระและหน้าที่อย่างไร ปฏิบัติงานเช่นเดียวกับ**ทนายความ**หรือปฏิบัติงานเพียงแค่**ผู้ช่วยทนายความ**

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

ผู้จัดการ (Manager)

มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของธุรกิจหรือหน่วยขององค์กรทั้งหมด มักจะมีความรับผิดชอบและตัดสินใจเกี่ยวกับ

(a) กำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงานของธุรกิจหรือหน่วยขององค์กร

(b) งบประมาณ

(c) คัดเลือก แต่งตั้ง และเลิกจ้างพนักงาน

หัวหน้างาน (Supervisor)

มีหน้าที่รับผิดชอบเพียงการควบคุมการทำงานของผู้ทำงานอื่นเท่านั้น และอาจให้คำแนะนำและช่วยผู้จัดการในการคัดเลือกหรือเลิกจ้างพนักงาน แต่ไม่มีอำนาจตัดสินใจโดยตรง หัวหน้างานมักจะมีความเข้าใจหรือประสบการณ์ในสายงานที่ควบคุมดูแล

แนวทางการกำหนดอาชีพตามภาระและหน้าที่

ผู้จัดการ (Manager)

ต้องมีหน้าที่บริหารจัดการธุรกิจเป็นหลัก

หมู่ 112 สำหรับผู้จัดการระดับสูงในองค์กร ซึ่งหน้าที่กำกับและประสานงานผู้จัดการตำแหน่งอื่น

ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็ก

ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กมักมีงานบริหารจัดการเป็นส่วนหนึ่งของงาน แต่หากยังต้องลงมือ**ปฏิบัติงานเองเป็นหลัก** ควรถูกจัดจำแนกตาม**ภาระหรือหน้าที่นั้น ๆ**

ตัวอย่าง

เจ้าของธุรกิจร้านซ่อมรถที่เจ้าของเป็นช่างเครื่องยนต์ มีภาระหรือหน้าที่ทั้งการลงมือปฏิบัติควบคุมดูแลช่างที่เป็นลูกจ้าง และติดต่อกับลูกค้า **แต่ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการซ่อมยานพาหนะ**จะถูกจัดอยู่ใน 7231 **ช่างเครื่องและช่างซ่อมเครื่องยนต์ยานยนต์**

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

ในกรณี อาชีพในสายอาชีพเดียวกันที่มีความคล้อยคลึงกันของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของทักษะ (Skill Specialization) แต่มีระดับทักษะ (Skill Level) ที่แตกต่างกัน จึงจะจัดจำแนกอาชีพตามหมวดใหญ่ที่แตกต่างกัน มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

(a) ให้ความสำคัญงานตามภาระและหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงมากกว่าระดับคุณสมบัติหรือข้อกำหนดของงาน

(b) ไม่ควรนำคุณวุฒิหรือใบประกอบวิชาชีพมาพิจารณาร่วม

(c) แม้ว่าจะเป็นงานที่ยากหรือต้องใช้ประสบการณ์ขั้นสูงในการปฏิบัติงาน จะยังคงถูกจัดจำแนกในกลุ่มเดียวกัน หากงานที่ปฏิบัติใช้ทักษะในระดับเดียวกัน

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

พยาบาลวิชาชีพ (2221)

มีหน้าที่รับผิดชอบการวางแผนและจัดการเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย รวมถึงทำงานร่วมกับทีมแพทย์และผู้ปฏิบัติงานอื่น

ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล (3221)

มีหน้าที่ให้การพยาบาลขั้นพื้นฐานและให้การดูแลบุคคล โดยปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมหรือสนับสนุนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ พยาบาลและด้านสุขภาพอื่น ๆ

ผู้ปฏิบัติงานดูแลส่วนบุคคลด้านสุขภาพ (532x)

มีหน้าที่ให้การดูแลส่วนบุคคล ให้ความช่วยเหลือในการเคลื่อนไหว และการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้ป่วย โดยไม่ให้การพยาบาลเกินกว่าการให้ยาทางปากและการเปลี่ยนเสื้อผ้า

ข้อสังเกต

ตำแหน่งพยาบาลอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ จึงควรสอบถามรายละเอียดของงานเพิ่มเติม

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ครูสอนระดับปฐมวัย (2342)

ผู้ปฏิบัติงานดูแลเด็ก (5311)

มีหน้าที่วางแผน จัดการและนำกิจกรรมการศึกษาและการเล่นที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย

มีหน้าที่ให้การดูแลและควบคุมเด็ก

ข้อสังเกต

ตำแหน่งครู ครูผู้ช่วย ผู้ช่วยครู หรือผู้ดูแลเด็ก อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ จึงควรสอบถามรายละเอียดของงานเพิ่มเติม

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แพทย์แผนโบราณและแพทย์ทางเลือก

(2230)

ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับแพทย์แผนโบราณและแพทย์ทางเลือก

(3230)

มีหน้าที่พัฒนาและดำเนินแผนการบำบัดรักษาผู้ป่วยโดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตามที่ได้จากการศึกษา ทฤษฎี ความเชื่อ และประสบการณ์ตามวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม

มีหน้าที่ปฏิบัติตามความเข้าใจจากการเรียนและฝึกอบรมระยะสั้น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือได้รับจากประเพณีวัฒนธรรมและการปฏิบัติสืบต่อกันมาของคนในชุมชน

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หัวหน้าพ่อครัวแม่ครัว (Chef: 3434)

ทำหน้าที่วางแผนและพัฒนาสูตรอาหารและเมนู
ควบคุมแผนงาน การจัดเตรียม และการปรุงอาหารของมื้ออาหาร

พ่อครัวแม่ครัว (Cook: 5120)

ทำหน้าที่วางแผน จัดทำ จัดเตรียม และปรุงอาหารให้เป็นไปตามสูตร
หรือภายใต้การควบคุมของหัวหน้าพ่อครัวแม่ครัว

ผู้ประกอบอาหารจานด่วน (Fast Food Preparer: 9411)

ทำหน้าที่จัดเตรียมและประกอบอาหารหรือเครื่องดื่มที่ไม่หลากหลาย
ชนิดมากนัก ซึ่งการเตรียมอย่างง่ายและมีส่วนผสมไม่กี่อย่าง

ผู้ช่วยงานครัว (Kitchen Helper: 9412)

ทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนหัวหน้าพ่อครัวแม่ครัว พ่อครัวแม่ครัว
และพนักงานเสิร์ฟ ทำความสะอาดครัว และช่วยเตรียมวัตถุดิบ

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตัวอย่าง

สามีภรรยาประกอบธุรกิจร้านขายซาลาเปา โดย**ภรรยามีหน้าที่ทำซาลาเปา** ส่วน**สามีมีหน้าที่ขายซาลาเปา** มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

ภรรยามีภาระและหน้าที่/ใช้ระดับทักษะอะไร?

- 5120 พ่อครัวแม่ครัว
- 7511 ผู้จัดเตรียมอาหารที่เกี่ยวข้อง

สามีมีภาระและหน้าที่อะไร/ลักษณะการขายอย่างไร?

- 5246 พนักงานเคาน์เตอร์บริการอาหาร
- 5212 ผู้จำหน่ายอาหารตามถนน

ข้อสังเกต

สามีภรรยาคู่นี้ถือว่าอยู่ในสถานประกอบการเดียวกัน ให้ลงรหัส TSIC เดียวกัน

แนวทางการกำหนดอาชีพตามระดับทักษะที่แตกต่างกัน

พนักงานดูแลงานบ้าน/แม่บ้าน (5152)

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการและควบคุมดูแลงานแม่ในครัวเรือนส่วนบุคคล ไม่ว่าจะทำหน้าที่เองหรือไม่ก็ตาม

คนงานและผู้ช่วยทำความสะอาดที่พักอาศัย (9111)

มีหน้าที่ปฏิบัติงานแม่บ้านภายใต้การควบคุมดูแลของนายจ้าง พนักงานดูแลงานบ้าน หรือสมาชิกของครัวเรือน

แนวทางการกำหนดอาชีพกลุ่มเกษตร ป่าไม้ และประมง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง

หมู่ 131 ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง หน้าที่เกี่ยวกับการจัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง **ขนาดใหญ่** โดยทั่วไปมักเป็นองค์กรที่มีลำดับชั้นของผู้จัดการ

ในส่วนของเจ้าของสวนที่ทำหน้าที่ทั้งการจัดการและลงมือปฏิบัติ จะยังคงถูกจัดอยู่ในหมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง

ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์

รหัส 6130 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ คือ เกษตรกรที่มีหน้าที่ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ในกรณีที่มีการปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์โดยไม่ตั้งใจ จะไม่รวมอยู่ในอาชีพนี้

แนวทางการกำหนดอาชีพกลุ่มเกษตร ป่าไม้ และประมง

ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร (หมวดใหญ่ 6) และคนงานด้านการเกษตร (หมวดใหญ่ 9)

คนงานในหมวดย่อย 92 คนงานด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้ ปฏิบัติงานที่เป็นงานง่ายๆ ที่ทำเป็นประจำ และไม่จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมหรือมีประสบการณ์

ส่วนหมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง โดยทั่วไปปฏิบัติงานที่มีภาระหน้าที่หลากหลาย และใช้ทักษะที่ได้จากประสบการณ์หรือการฝึกอบรม

การใช้เครื่องจักรในการเกษตร

ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรมีการใช้เครื่องจักรทางการเกษตร เช่น แทรกเตอร์ เป็นปกติ และถือเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านการเกษตร ซึ่งถูกจัดอยู่ในหมวดใหญ่ 6 แต่ถ้าเป็นเพียงผู้ที่ควบคุมเครื่องจักรด้านการเพาะปลูกเท่านั้น จะถูกจัดอยู่ใน 8341 ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานชนิดเคลื่อนที่ได้ที่ใช้ในด้านการเกษตรและป่าไม้

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

ผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หัวหน้าคุมงาน/ซุปเปอร์ไวเซอร์

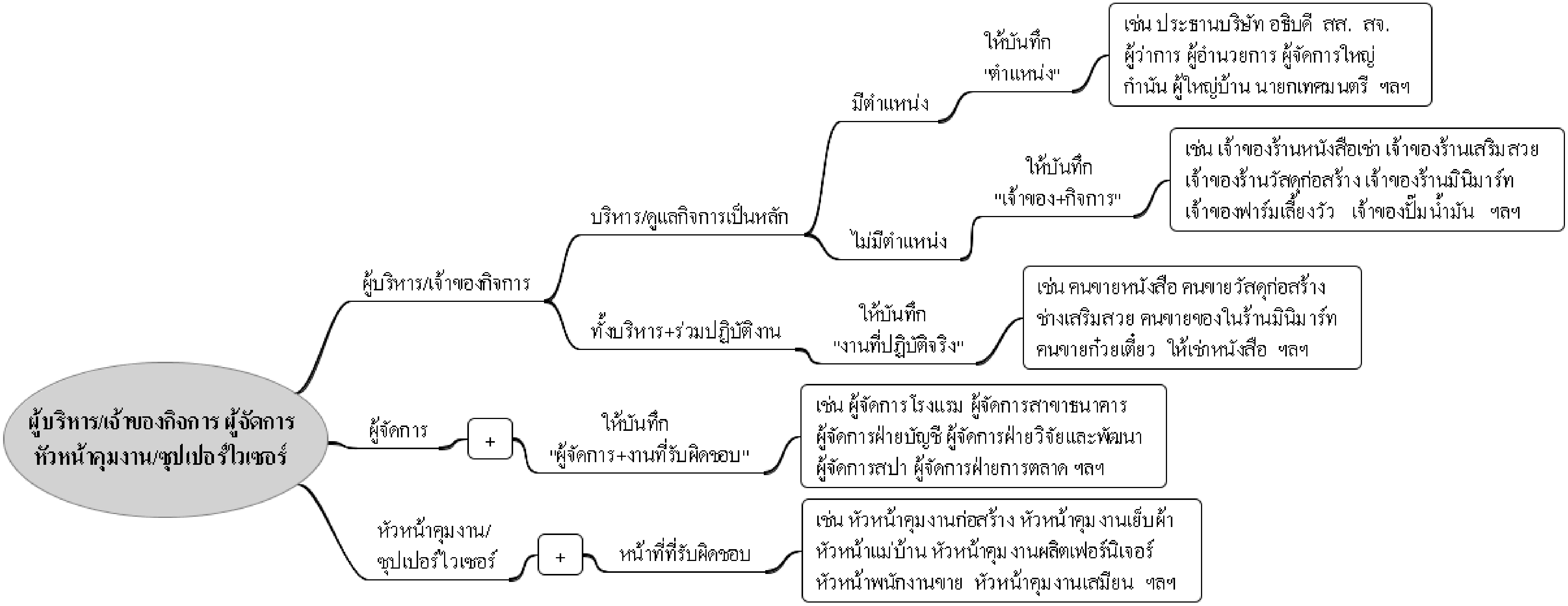

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

นักวิชาการ ผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะทาง

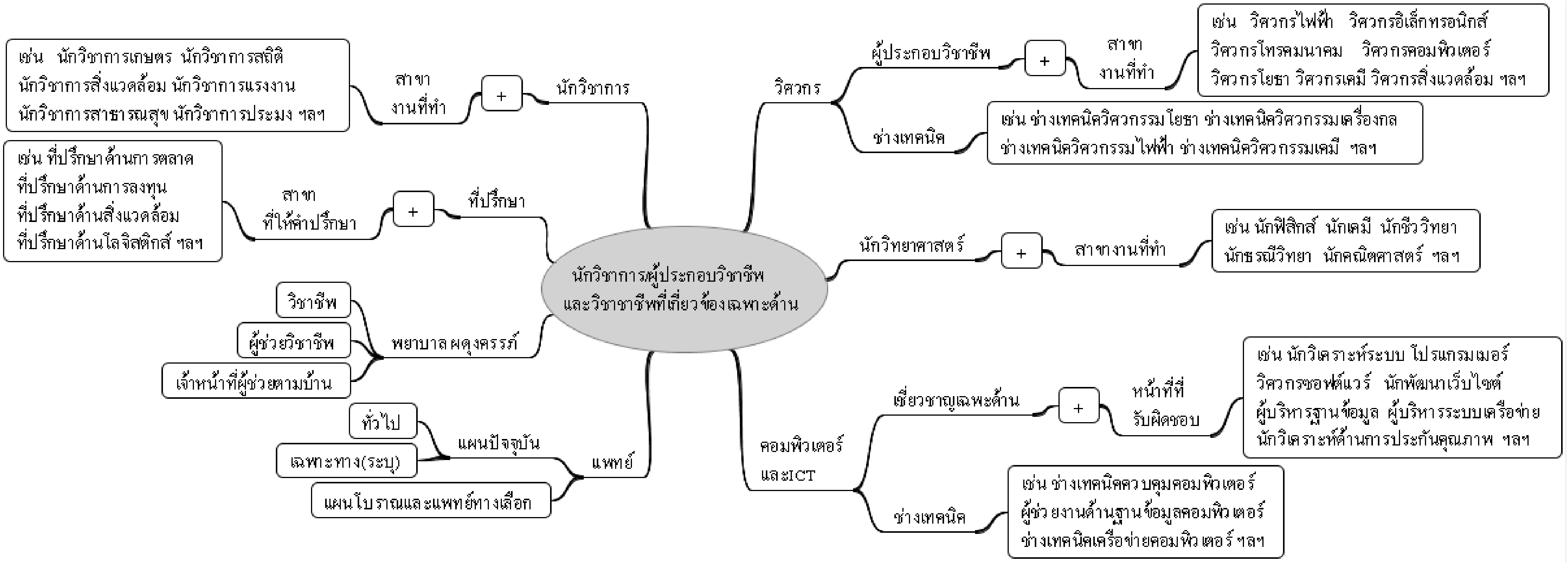

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ครู อาจารย์

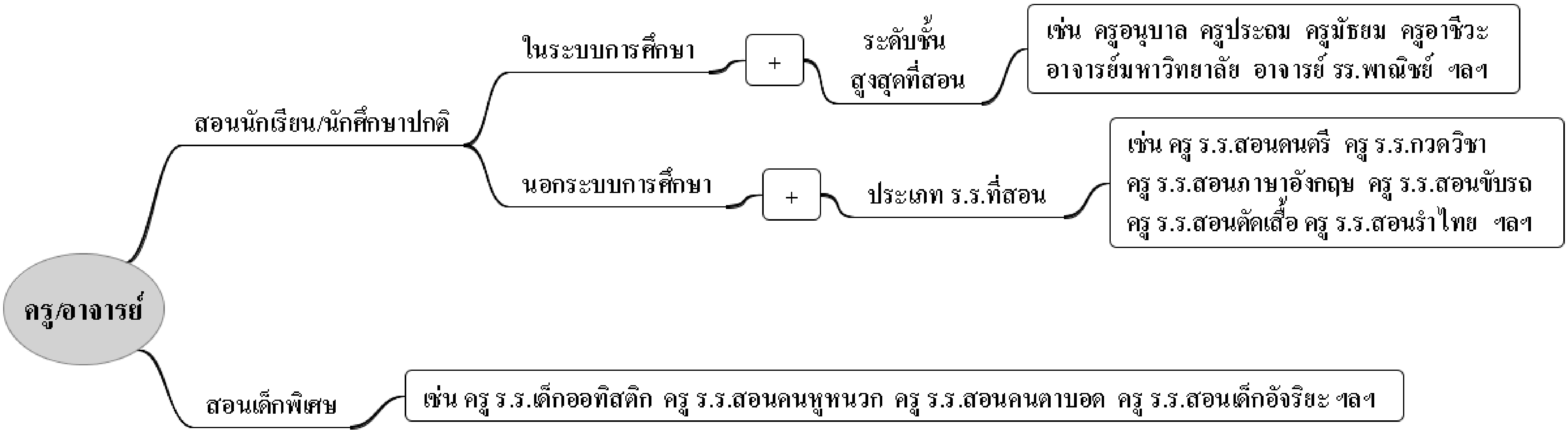

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เลขานุการ เสมียน บัญชี

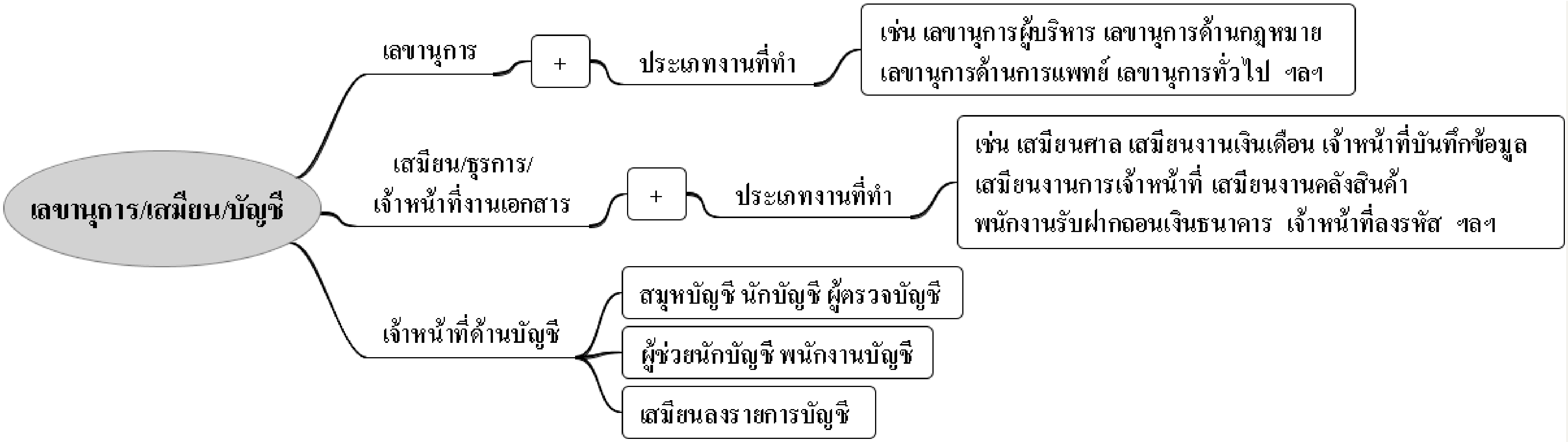

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

คนขายสินค้า อาหาร เครื่องดื่ม

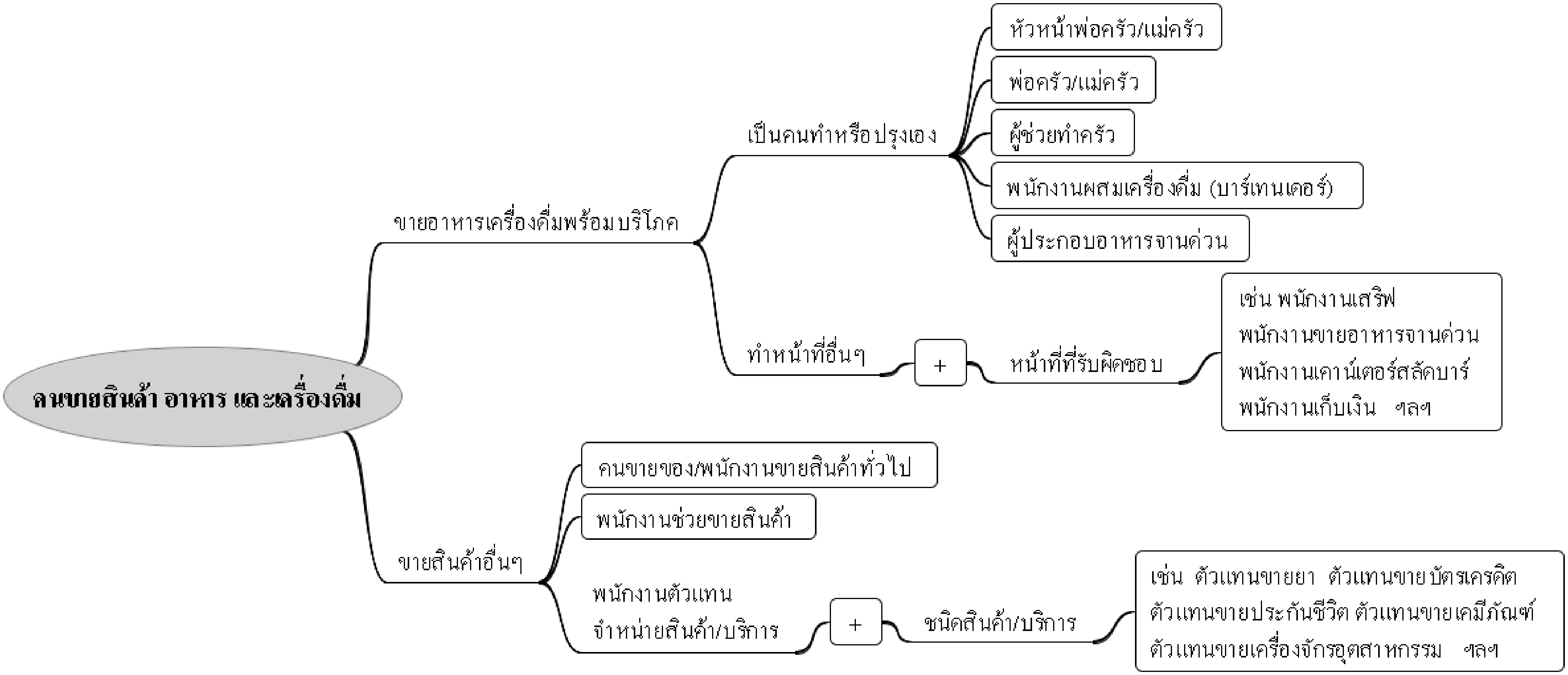

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เกษตรกร ชาวประมง

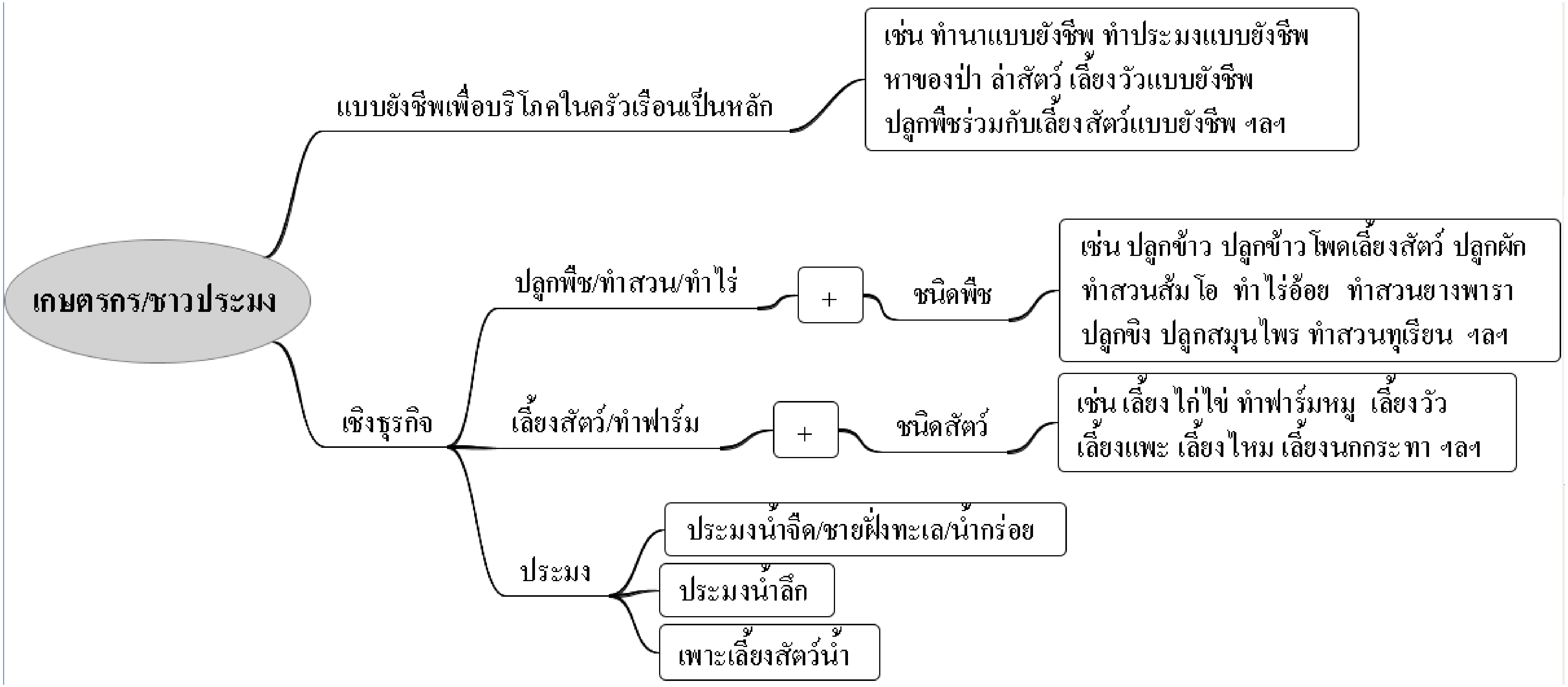

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ช่างฝีมือ พนักงานควบคุมเครื่องจักร พนักงานควบคุมกระบวนการผลิต

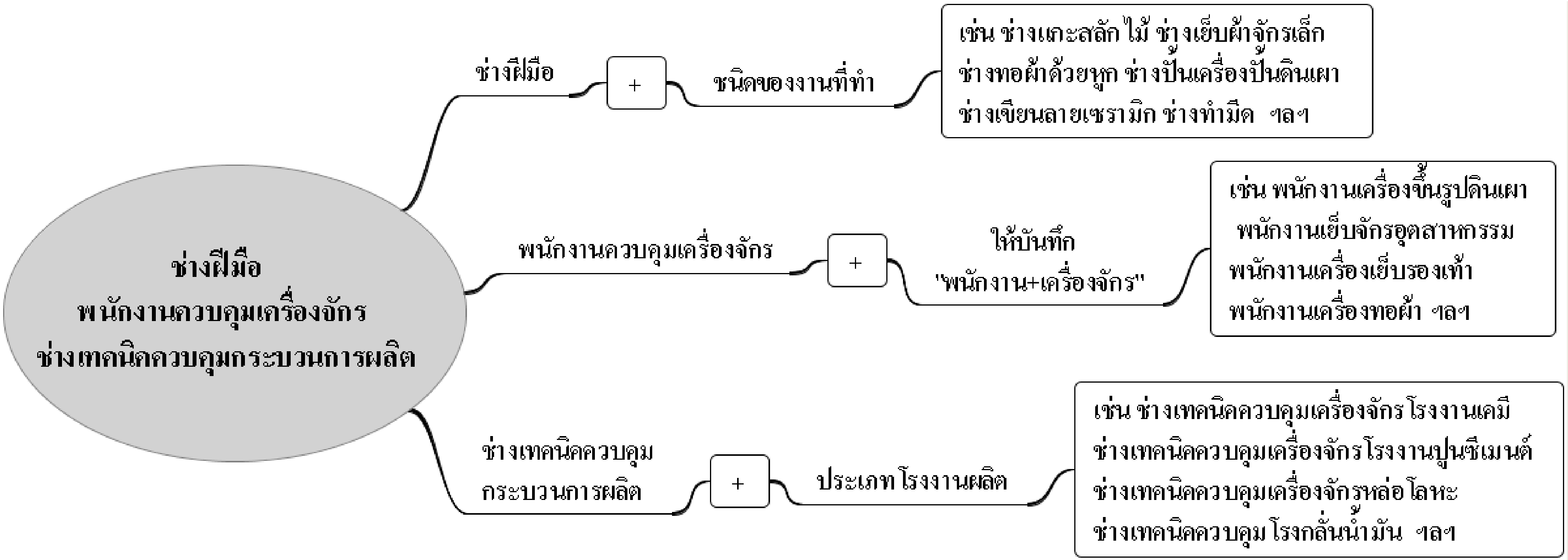

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

คนงานก่อสร้าง คนขับรถ พนักงานนวด คนงานทำความสะอาด รับจ้าง

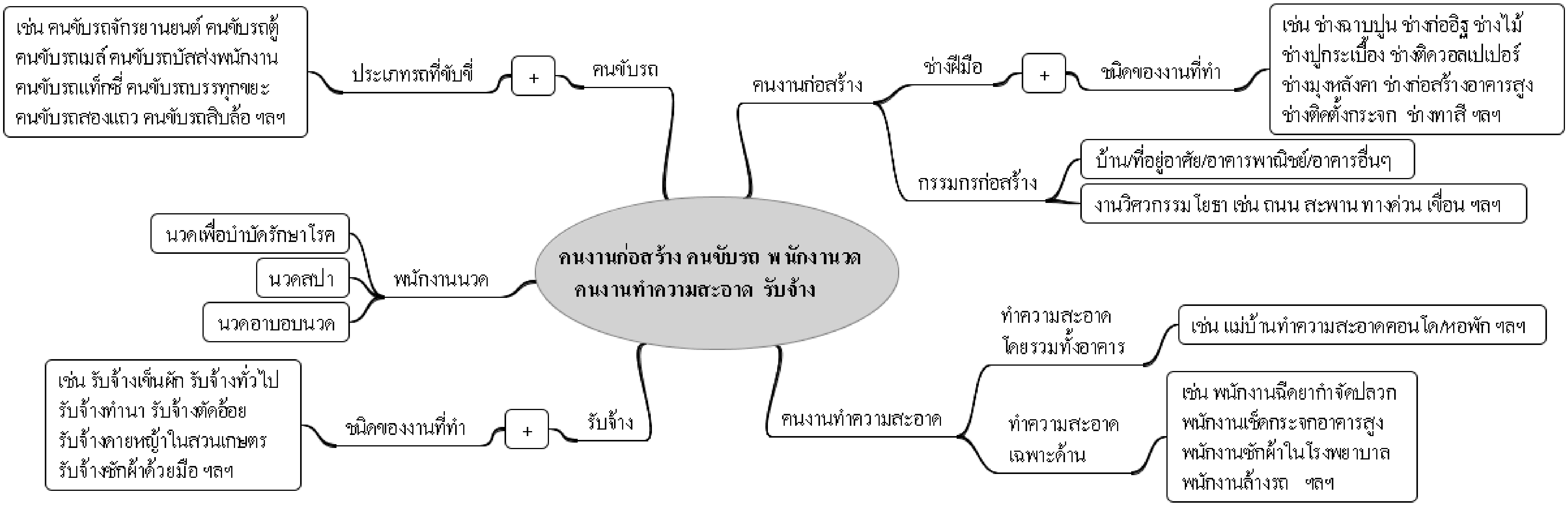

แนวทางการบันทึกอาชีพเพื่อการลงรหัส

ทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร

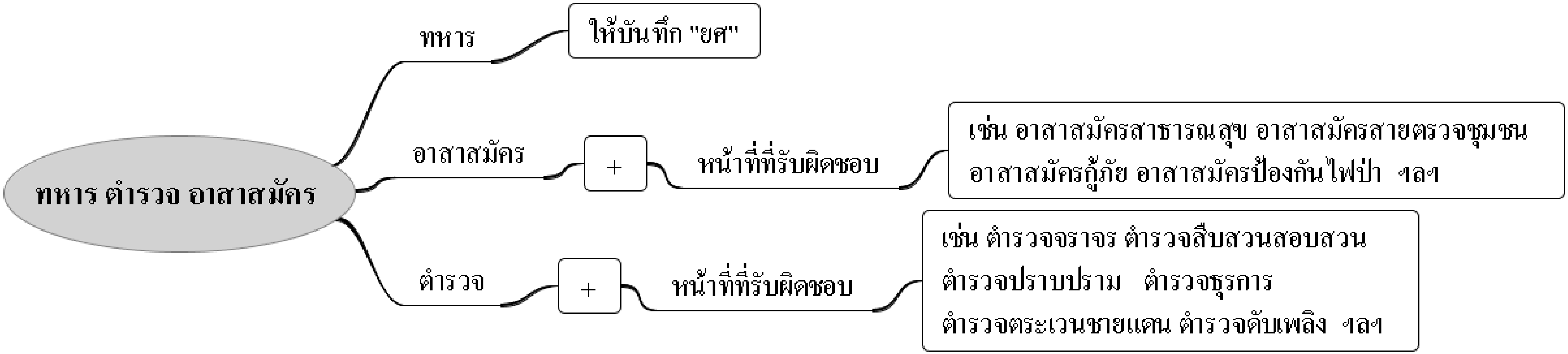

ระบบค้นหารหัส – www.statstd.nso.go.th

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

www.statstd.nso.go.th > มาตรฐานสถิติเพื่อการผลิตสถิติของ สสช.

มาตรฐานการจัดจำแนกข้อมูล > ระบบค้นหารหัส

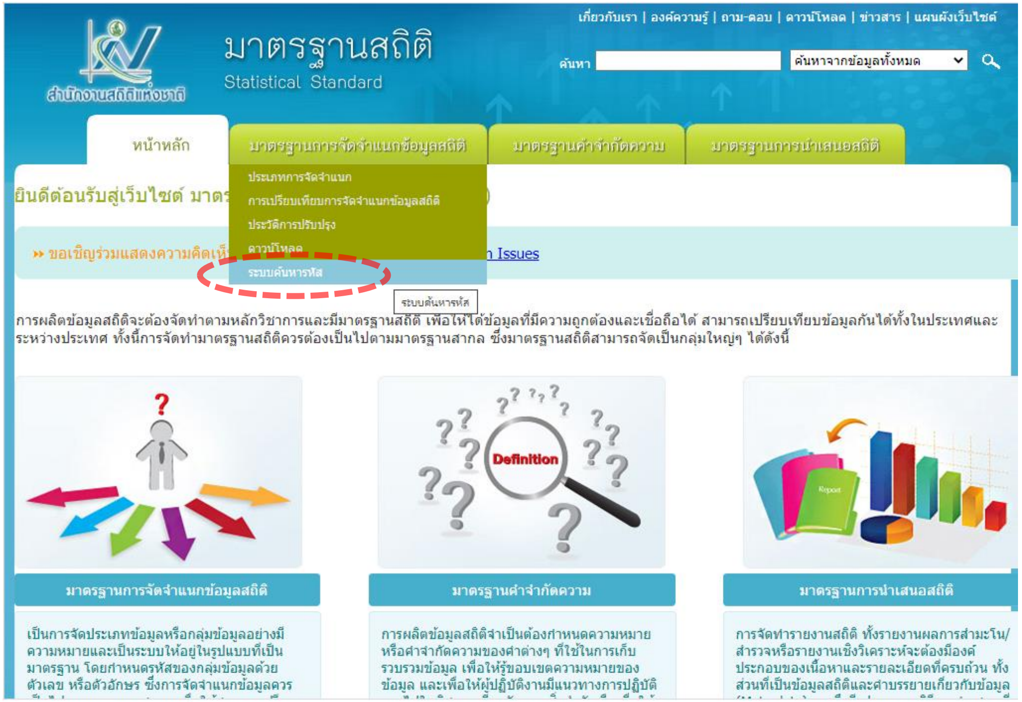

ระบบค้นหารหัส – www.statstd.nso.go.th

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เลือกชุดรหัสที่ต้องการค้นหา > กรอกรหัสหรือคำค้นหา

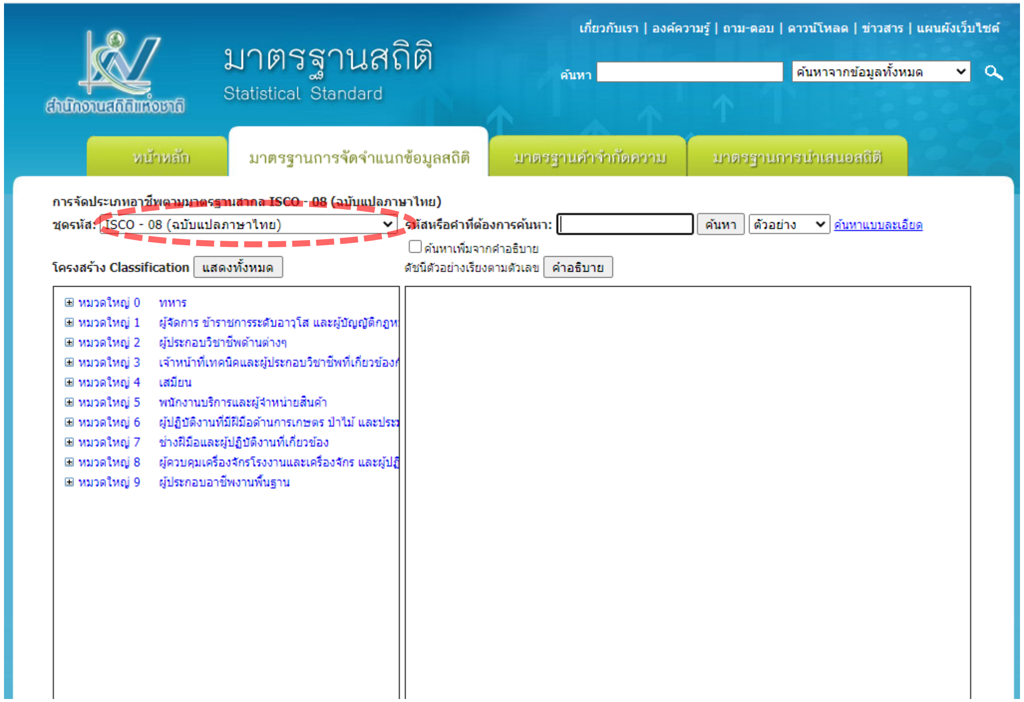

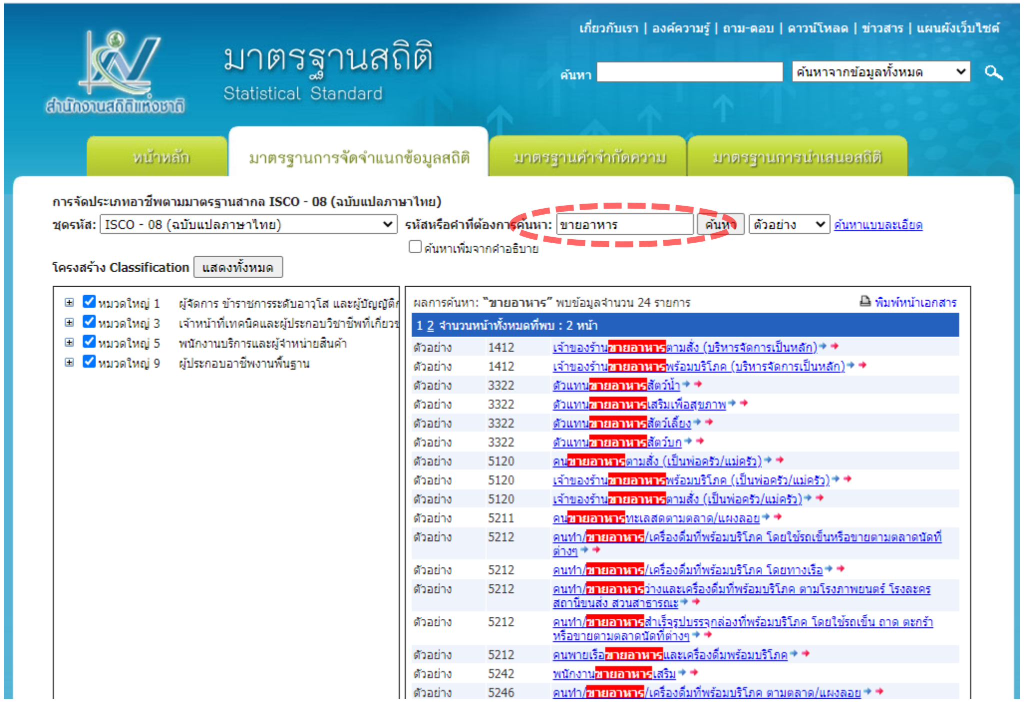

qr code สำหรับ download เอกสาร

ขอบคุณครับ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มมาตรฐานสถิติ
กองบริหารจัดการระบบสถิติ
Tel. 02-142-1371
Email : pstand@nso.go.th
Website : www.statstd.nso.go.th